

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх. №	853 - 08 - 29	
Дата	13 / 09	2018 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

48
14
X

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за предприятията на социалната и солидарната икономика, № 802-01-30, внесен от Министерски съвет на 06.08.2018 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 12 септември 2018 г., разгледа и обсъди Законопроект за предприятията на социалната и солидарната икономика.

В заседанието участваха господин Бисер Петков, министър на труда и социалната политика, госпожа Султанка Петрова, заместник министър на труда и социалната политика и експерти от Министерството на труда и социалната политика.

Законопроектът беше представен от заместник министърът на труда и социалната политика госпожа Султанка Петрова.

В мотивите към законопроекта е посочено, че стратегическата цел, която той ще постигне е обособяването, развитието и насърчаването на стопански отрасъл, който се характеризира преимуществено със социална насоченост и чиято основна цел е генериране на положителна социална добавена стойност по посока заетост, жизнен стандарт и социално включване на уязвими групи от населението. С изпълнението на стратегическата цел близо 2% от БВП на страната следва да бъде постигнат до 2021г. чрез дейността на предприятия от социалната и солидарна икономика.

Българското общество се нуждае от нов подход в областта на включващия икономически растеж, който може да бъде реализиран чрез социалната предприемчивост и иновативност на предприятията от социалната и солидарна икономика. На базата на новите технологии и промененото разбиране и отношение към обществените промени, секторът на социалната и солидарна икономика е в състояние да отговори по нов начин на социално-икономическите предизвикателствата, по-специално необходимостта да се стимулира устойчив и социално приобщаващ икономически растеж и да се създават работни места.

Стратегически, този сектор разполага с потенциала да променя коренно социално-икономическата среда едновременно, като залага на икономически напредък и на по-справедливо в социално отношение общество.

Към момента действащото законодателство не съдържа изрична регламентация на предприятията от социалната икономика. Проектозаконът ще даде възможност да бъдат идентифицирани социалните предприятия, да бъдат разпознати като стопански субекти в подкрепа на икономическото и социално развитие на страната, да бъде идентифициран техният принос за повишаване на брутния вътрешен продукт, както и за по-доброто социално приобщаване на уязвими групи в обществото, да бъде регламентирана тяхната дейност, обхват и цели. Подобен закон до момента не съществува в националния правен мир. Той е първи по рода си и има за цел да регулира материя, която до момента е застъпена в различни правни документи, но не е консолидирана.

Освен това, с предложениия проект ще се обхванат съществуващите неуредени въпроси относно дефиниране и регистриране на социалните предприятия, сертифициране и измерване на социалната добавена стойност. В действащото законодателство и тези аспекти от дейността на социалните предприятия не са уредени и няма правен текст, който да ги урежда.

Оперативните цели, които си поставя законопроектът могат да се систематизират така:

- Да се увеличи броя на социалните предприятия и произвежданата продукция;
- Повишаване потребителското търсене на стоки и услуги, произведени и предоставяни от социални предприятия;
- Повишаване административния капацитет за по-добро управление и реализиране на политиката по социална икономика чрез обучения на заинтересованите страни. Целта следва да бъде реализирана текущо;
- Обособяване на структура, отговорна за реализирането и развитието на политиката по социална икономика – не по-рано от края на 2018 г.;
- Създаване на регистър за социалните предприятия в България – не по-рано от края на 2018 г.;
- Създаване на сертифицираща система за социалните предприятия – очакванията са това да се случи през 2019 г.
- Разработване на методика за измерване на тяхното социално въздействие – до 6 месеца от влизането в сила на Закона за предприятията от социалната и солидарна икономика.

Реализирането на поставените цели ще доведе до по-добро взаимодействие между държавата и социалните предприятия, между заинтересованите страни в областта на социалната икономика в страната. Ще се постигне ясно идентифициране на субектите на социалната икономика от останалите стопански субекти, ясно и точно посочване на техните характеристики, възможностите им за участие на пазара. По този начин те ще бъдат лесно разпознаваеми сред останалите участници в стопанския живот на страната, както и ще имат възможност да излязат на международния пазар като си сътрудничат и се кооперират със социални предприятия от други страни. Чрез правното

им регламентиране ще бъде ясно и възможно тяхното целенасочено финансиране чрез публични и частни източници, както чрез публично-частно партньорство.

Освен, че няма специализиран закон, относно социалните предприятия, няма и единна цялостна нормативно или по друг начин устроена система от правила, свързана и съобразена с принципите на социалната и солидарна икономика, както и с условията, организацията и реда, при които социалните предприятия, като нейни основни субекти, функционират и си взаимодействат с държавата и общините. Разработената и приета от Министерски съвет през 2012 г. Национална концепция за социална икономика посочва набор от характеристики, които определят едно предприятие като социално предприятие, без това да бъде правно закрепено в нормативен документ. На равнище Европейски съюз съществува политика, която насочва държавите – членки да предприемат необходимите действия, за да осигурят цялостната рамка, която да позволи и да улесни разгръщането на потенциала на тези субекти, съобразно техните характеристики и националните особености.

Въпреки, че действащото законодателство не съдържа изрична регламентация на социалното предприемачество, практиката показва, че в България съществуват редица предприятия, които се самоопределят като „социални предприятия”, но те са с ограничено въздействие върху социалната и икономическа активност в страната. Самоопределянето на предприятията като „социални“ на основата на общи характеристики и принципни положения не произвежда правни последици за тях и съдържа съществени рискове от деформация на статистически данни, които имат определящо значение за публичната и инвестиционна политика, отчитането на тяхната обществена ползност, изграждането на потребителско доверие и други фактори за развитие.

С предложения проект на Закон ще се обхванат съществуващите неуредени въпроси относно дефиниране и регистриране на социалните предприятия, сертифициране и измерване на социалната добавена стойност.

Друг основен проблем, който се решава от законопроекта, е свързан с преодоляване на съществуващите неясноти за начините, по които социалните предприятия могат да се възползват от наличните финансови ресурси, заделени по правилата на Регламента относно европейски фондове за социално предприемачество и Регламента относно Програмата на Европейския съюз за заетост и социални иновации, поради липсата на разпознаваемост на социалните предприятия от страна на инвеститори и финансиращи организации.

Предвижда се създаване на регистър на социалните предприятия и създаване на отличителна сертификационна марка за социалните предприятия, техните стоки и/или услуги. Тази марка се предоставя за безвъзмездно ползване от социалните предприятия, вписани в Националния регистър на социалните предприятия в Република България. Същевременно се предвижда разработване на механизъм и методика за измерване на социалното въздействие на предприятията от социалната и солидарната икономика. Тези разпоредби ще бъдат в съответствие с политиката на Европейската комисия в

областта на социалната икономика, отразена в документи като Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет и съобщение на Комитета на Регионите „Инициатива за социалното предприемачество. Създаване на благоприятна среда за насърчаване на социалните предприятия като основни участници в икономиката и социалната иновативност, 2011 г.“. Основната цел, заявени във всички документи е подобряване видимостта и достъпа на финансиране на социалните предприятия, както и правната среда.

Към законопроекта е приложен Доклад за цялостна предварителна оценка на въздействието му. В неговия раздел XII „Препоръчителен срок за извършване на последваща оценка на въздействието“ е записано, че „С оглед на обстоятелства, че заложените в законопроекта цели са обосновани от необходимостта от целенасочена държавна политика за развитието на социалната и солидарна икономика, динамично развиващия се трудов пазар и използваните количествени индикатори, подходящият срок за извършване на последваща оценка на въздействие е в рамките на 3 години след влизането в сила на закона“.

Към законопроекта е приложена Справка от Министерството на правосъдието, от която е видно, че съгласно чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, относно съответствието на законопроекта с Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека, предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи и практиката на Европейския съд по правата на човека.

Към законопроекта е приложена Справка за отразените становища, получени след общественото му обсъждане. От нея е видно, че има и подкрепени, и неподкрепени предложения, направени от неправителствени организации.

Разглеждания законопроект е бил обсъден на 23 май 2018 г. от постоянната комисия по доходи и жизнено равнище към Националния съвет за тристранно сътрудничество и на 29 май 2018 г. от Националния съвет за тристранно сътрудничество. И двата органа са подкрепили с единодушие законопроекта.

В Комисията бяха депозираны становищата на Българската стопанска камара и Националния съюз на трудово-производителните кооперации, както и становището на Балканския институт по труд и социална политика. В становищата се изразява принципна подкрепа на законопроекта, също така и конкретни предложения за промяна на някои от нормите на законопроекта.

На народните представители бяха предоставени за ползване два документа на Икономическия и социален съвет на Република България, съответно - „Становище на тема „Социалната икономика – възможности и перспективи за развитие в България“, от 2012 г. и „Анализ на тема „Социалното предприятие и социалното предприемачество“, от 2013 г.

В проведената дискусия взеха участие народни представители Галина Желязкова, Милко Недялков, Павел Шопов и Хасан Адемов. Освен изразената подкрепа бяха заявени и резерви по отношение на неясноти в понятийния апарат на законопроекта, двойствения статут на предприятията от социалната и солидарната икономика, съществуващи вътрешни противоречия в предложените законови норми, начините на финансиране на тези предприятия и заявената държавна подкрепа.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати: **13 гласа „за“**, без гласове „против“ и **6 гласа „въздържал се“**,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да подкрепи на първо гласуване Законопроект за предприятията на социалната и солидарната икономика, № 802-01-30, внесен от Министерски съвет на 06.08.2018 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ